

Η Μ Ε Ρ Ι Δ Α

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ - ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

28 ΙΟΥΝΙΟΥ 1993

Π Ρ Ο Γ Ρ Α Μ Μ Α

- Προεδρείο: Β. Αμπακούμκιν
Σ. Ιωακειμίδης
Ο. Βαγγελάτου
Ο. Δαφέρμος
- 9.00 - 9.30 Προσέλευση συμμετεχόντων
- 9.30 - 10.15 Έναρξη Ημερίδας
- Προσφώνηση εκ μέρους της Δ.Ε. του ΤΕΕ
- Κήρυξη έναρξης εργασιών από εκπρόσωπο της
Κυβέρνησης
- Χαιρετισμοί - Προσφωνήσεις
- 10.15 - 10.30 Διάλειμμα
- 10.30 - 10.45 Εισήγηση του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και
Θρησκευμάτων
- 10.45-11.00 Εισήγηση της Διοικούσας Επιτροπής του
Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
- 11.00 - 11.15 Δ. Λιβέρης, Πρόεδρος του Περιφερειακού
Τμήματος ΤΕΕ Κεντρικής και Δυτικής Θεσσαλίας
- 11.15 - 11.30 Τ. Κωτσιόπουλος, καθ/της Αρχιτεκτονικής ΑΠΘ
- 11.30 - 11.45 Ι. Πρωτονοτάριος
Εισήγηση Μ.Ε. Παιδείας του ΤΕΕ

11.45 -- 12.45 Διάλειμμα

Προεδρεία: Θ. Δραγκιώτης
Σ. Αναγνώστου
Δ. Λιβέρης
Ι. Τσουδερός

12.45 -- 13.00 Ν. Μαρκάτος, Πρύτανης ΕΜΠ

13.00 -- 13.15 Ν. Κόνσολας, καθ/της Παντείου Πανεπιστημίου,
Πρόεδρος του Ινστιτούτου Περιφ/κής Ανάπτυξης

13.15 -- 13.30 Π. Λαζαρίδης, Πρώην Πρόεδρος της Δ.Ε. του
Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Αντιδήμαρχος Βόλου

13.30 -- 13.45 Β. Στεφανής, Κοσμήτορας Πολυτεχνικής Σχολής
Ξάνθης

13.45 -- 14.00 Εισήγηση εκπροσώπου του Πανεπιστημίου Αιγαίου

14.00 -- 15.00 Παρεμβάσεις - Συζήτηση.

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Ξεχασμένος -
Ανάπτυξη και προσωπικές.

N Μαριάντος, Πρόεδρος Ε.Μ.Π.

Το γυμνάσιό μου έχει αναμύγει με το Παν/μιο Θεσσαλίας άδελφια μιας γενιχότερης προβληματικής, που χελίφεται με την ίδρυση νέων Πανεπιστημίων και ~~και~~ τις διαδικασίες χωροθέτησής τους. Σε όλη αυτούουδέι θα προσπαθήσουμε να διαλευκώσουμε μερικές πρώτες σχέσεις αναφορικά με τα δύο αυτά γυμνάσια.

Κατά πρώτο, η ίδρυση νέων πανεπιστημίων οφείλει να απορρέει από μια αυλήνην σχεδιαστική ευρωπαϊκήν ~~και~~ ~~εδαφειακήν~~ εδαφειακήν αναγκών της χώρας ανοιχτά και της περιοχής εγκατάστασής ειδικότερα. Το Πανεπιστήμιο ~~επίσης~~ Αν το πρώτο σχέδιο αυτών των αναγκών - το ευρωπαϊκό - διευρύνει την εδιχειρηματολογία υπό της διεύρυνσής του υπάρχοντος ευρωπαϊκού δυναμικού στο χώρο της Ανάπτυξης Παιδείας, το δεύτερο σχέδιο - το εδαφειακό - χελίφεται περιοριστικά, εφόσον χελίφεται άμεσα ή έμμεσα με τις υπάρχοντα ή προγραμματισμένες τάσεις εξέλιξης της περιοχής εγκατάστασής. Είναι γεγονός ότι η Ανάπτυξη Παιδείας δεν πρέπει να ανίστην να εμφανίσεται ως "μαυρά χείρ" των τάσεων που διαμορφώνονται στην αγορά εργασίας, αλλά οφείλει να

Αν διεκρινόταν όπως το θέμα της αφοβής
 και των μεγάλων παύσεων οι διαφορετικές
 ειδικότητες του ευρωπαϊκού εδώ του
 κοινωνικού παράγοντα (από την μορφή
 άμεσων ή έμμεσων ειδικώσεων εδώ της
 "τοτικής" οικονομίας), τότε υπεισέρχεται
 το δεύτερο μέτρο της αφοβής γαλιανής στο
 παλαιό, το "επαγγελματικό", πράγμα που
 μπορεί να αναλύσει την εικόνα. Πράγματι
 αν η δημιουργία Πανεπιστημίου σε μια
 περιοχή έχει άμεσες ευεργετικές ειδικώ-
 σεις εδώ της "τοτικής" οικονομίας, αλλά
 αυτό αν η ύπαρξη της ζευγαίως
 διευκολύνει την οικονομολογία των σπουδών
 και πείνει του όγκου του προς εθελούσια
 κοινωνικού μεγάλου, τότε το ισχυρό
 μπορεί να αναθεί τελικό για την ίδρυση
 νέου Παν/μίου. Η διαφορά έγκειται στη
 διεκρινόμενη μορφή που έχει τώρα ο παρομο-
 ιοτικός "κόσμος-οφέλους", που στο τελικό
 μέτρο του θα εμφανίσει την τόνωση της
 "εντόνια" οικονομίας, τη δυνατότητα
 αυτορρύθμισης από την "εντόνια" αφορά εμφ
 οιας των αυτογόνων, την αξιοποίηση των
 τοτικών δυνατοτήτων εις όφελος της ευρωπαϊ-
 κής διεκρινής. Τέλος στο τελικό
 μέτρο εμφανίζεται και η γενικότερη
 οικονομική αγορά του Παν/μίου και
 αλληλοχρήστη στην οικονομική και κοινωνική
 ζωή του τόπου. Το Παν/μιο εντός αυτού

(5)

παράδειγμα μιστής υπηρεσίας και με το
υπό προαναζήτηση, είναι δυνατό το "ζω
υπό" στοιχείο να αρμοδοτεί την ίδρυση
τους αλλά και την λειτουργία των κέντρων
που θα πρέπει να προσλάβουν. Οι μαρτυρίες
Παυλίου του εξωτερικού είχαν ιδρυθεί στη βάση
των κοινωνικών αναγκών και με την πάροδο του
χρόνου εξελίχθηκαν σε μορφές που μαζεύει
επίσης το εσωτερικό γάρμα. Το Παύλιο
του Illinois στην Urbana ιδρύθηκε το 1867
ως αποκλειστικό σχολείο. Έμφυτο του έχει το
"Learning and Labour", που δείχνει την
απορροή για εφαρμοσμένη μάθηση, για
συμμετοχή στην ζωή, για εξωστρέφεια.

Για ΑΕΙ μεγάλης υπηρεσίας και ευρείας
γάρματος εκπαίδευσης, το κοινωνικό στοιχείο
είναι αδύνατο, και ο λόγος ίδρυσής τους
εξαρτάται από γενικότερους κοινωνιολογικούς-
οικονομικούς-κοινωνικούς προβλημα-
τισμούς. Είναι σαφές ότι την περίπτωση
αυτή θα πρέπει να αιτιολογηθεί η
δυσχέτευση μεγάλου όγκου δημοσίων
εκπαιδύσεων στην κατάσταση της αυτών
κόσμων υποδομής έναντι της εξέλιξης
προσχετιζόμενων εργαταστάσεων σε δεδομένο
ΑΕΙ.

Αν υποθέσουμε λοιπόν ότι η αξιολόγηση
των παραπάνω περιπτώσεων, στην αλλαγή ή
ανάθεση μορφής τους, προϋπάρχει η δημιουργία
ενός νέου Παυλίου, τότε ανακύπτει το

(6)

Τύπωμα χωροδότησης του. Εδώ υπάρχει μια
 ελληνική πρωτοβουλία, που έχει τα περι-
 γφερειακά παν/μια που ιδρύονται τη
 δεκαετία του '70 και μετά να διαδο-
 ρούνται σε περιπτώσεις πόλεις της περι-
 χείας που εγκαθίστανται (Κρήτη, Αίγαιο, Θράκη
 και λίγα Θεσσαλία (3)). Τα επιχειρή-
 ματα υπό μιας απορρόμησης στρατηγικής
 είναι αφενός πολιτικά (υποτίθεται ότι
 στοχεύουν σε αυτο-έκτρωση των ευρωπαϊ-
 κών διαπραχών και ισόμηνυ ανάπτυξη
 των πόλεων), αφετέρου δε είναι αναπόφευκτα
 μέρος των τοπικών κοινωνιών που έχει
 να αυτονομήσουν οφείν από την εγκατάσταση
 Παν/κίων χωρίς στην πόλη τους. Είναι από
 όμως μία τέτοια αντιπελώση;

Θα πρέπει να κατανοηθεί κατ' αρχάς ότι
 το Παν/μιο δεν είναι αλλά μια σχέση
 ευαγγελιστικής μαζοποίησης, η οποία μπορεί
 να διασπάσει σε τμήματα, αυτονομώμε-
 το ένα από το άλλο. Η αναδυόμενη
 λειτουργία, η συγχωριότητα μεταξύ των
 διακοσμητικών μερών του ιδρύματος, η
 ανοιχτή λειτουργία της πανεπιστημιακής
 κοινότητας αυτοτελούς οργάνου στοιχείο
 καταστατικό της πανεπιστημιακής
 οντότητας. Για να λειτουργήσει γοργά στα
 πλαίσια ενός ενιαίου σχολείου, το Παν/μιο
 Θεσσαλίας διαλέγει ότι πρέπει να έχει
 ενιαία και συνεχή χωροδότηση. Η

Συνεπώς μια διαγωγή εντός αυτού του φρακτι-
 κού προβλήματος που συνεισφέρει (σε έντονα
 στη χώρα μας λόγω της εξυγίανσης και διαχυ-
 τουργίας υδροφόρων, οργανικών, εδαμωτικών
 ειδών, δισκίων, γραμμομετρία) έχει τεράστια
 εδαμωτική και στη δημιουργία ενιαίας
 ανείδους στα μέγ. της ανιόντων. Είναι
 ως χ. διαφορετικό να βγουν ένα συμπόσιο
 μια διαρκή παραίτηση από την μετα-
 κρηματισμένη παραμορφώση για βινλο-
 ταινίας από περιουμένους δισκί, έστω
 και αν το περιεχόμενο του φράκματος
 είναι το ίδιο.

Η αποδιδάσκηση ενός Παιμίου γεωργεί
 αναρπεία προς την ανάδειξη του, δίνει
 εγναδίδου της αναεωτογριαμής κοινό-
 τητες (διδασκόντων, αναδαστών) αυταί
 μια «απίστη» μέγα» προσημένου να απο-
 δώσει. Οι εμπειρίες από τα πρώτα
 χρόνια γεωργίας των «διδασκόντων» Παιμίου
 δείχνουν αυτό απίθως το γαινόμενο.
 Είτε απόπειρα για τις συγείες αλιόσες
 από «ιδιόκτητες αναδαστών» είτε από για
 τους φοιτητές που παραμορφώνουν μόνο τα
 εργατήρια και τις ανιόντες με παραοίε,
 το αποτέλεσμα είναι πάντα το ίδιο: τα
 αναεωτογριαμιά αυτά παραμένουν ουσιαστικά
 «στα χαρτιά». Το αίτιο αυτών των γαινομένων
 δεν ανάγεται σε κάποια «αδυναμία» ή
 «ανεπάρκεια» των διδασκόντων, δισκίων

(8)

εγκαταστάσει τους εκεί σύμφωνα ζήτη
 εγγύως ενδιαφερόμενους αλληλεπίδρασης
 και γενικότερα υποδοχής) τον ενδιαφερόμενο
 και κοινωνικό χαρακτήρα τους. Ούτε
 πάλι έχουμε να κάνουμε με "αυτονομία"
 των φοιτητών, αλλά μάλλον με την ανάγκη τους
 να ενταχθούν σε ένα, μόνο και όνομα,
 πανεπιστήμιο. Η θεωρία της "αυτονομίας" μάλλον
~~αυτονομίας~~ ^{επιόχου} Η συμμετοχή του Παν/μίου
 στην κοινωνική ζωή, άρα θα χερίσει με την
 ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων που
 μπορούν να εξυπηρετήσουν ^{καλύτερα} μια Πανεπιστημιακή
 ύπαρξη παρά μια μεμονωμένη σχέση. Οι
 δραστηριότητες αυτές μπορεί να είναι οικο-
 νομικές για στέγαση, χώροι αναψυχής, εμπο-
 ρικά καταστήματα, κλπ, ενώ ταυτόχρονα
 δημιουργείται ανάγκη κάλυψης των δραστηρι-
 οτήτων αυτών με υποτροφίες. Η θεωρία της
 "αυτονομίας" μάλλον αυτονομία υπέρ
 μιας "αυθεντικής" χωροθέτησης του
 Παν/μίου, προκειμένου να είναι ούτως
 και πανεπιστήμιο αυτός ο οργανισμός που
 ιδρύεται.

Αν το κράτος ενδιαφέρει να αναπτύξει
 ορισμένες πόλεις ισσομερές, τότε άλλα όργανα
 κρατικής διοίκησης θα πρέπει να χρησι-
 μοποιήσει και όχι τον μηχανισμό του ΑΕΙ.
 Διότι αυτή η κρατική οδηγία στην ανα-
 τυμάλωση της πανεπιστημιακής λειτουργίας
 και επιδίωξης, σε μία ξερατωμένη

που συνδέονται επιδοποδύεται.

Με αυτή τις μέγας είναι νομίζω σαφής η θέση που πρέπει να υιοθετηθεί στην περίπτωση του Πανηπειωτικού Θεσφύγιου. Δεν εξετάζω τα προηγούμενα της ιδρύσεώς του, αλλά σαν εδώ μπορεί να είμαι μανείς ορισμένα απόρρητα για τις επιδιώξεις που μπορεί να έχει η «κρατική διοικήσιν». Εγώσον το ΑΕΙ υπάρχει, καλό είναι να υπάρξει γόνιμος παραγωγικότησ για την καλλιέργειαν που θα προκύβει, ώστε να αξιοποιηθούν τα «αγρονομικά πειραματήρια» του περιβάλλοντα χώρου. Όσο για τη χωροθέτησίν του, ουδείς θα αμφιβάλλει από τη δικαιοσύνη, ενώ η αρμοδιότησ του σε μία απότ- μπορεί μετά από κατάλληλη προετοιμασία και με τη δτήσιν κατάλληλων μέτρων - να το μετατρέψει σε ένα, όχι μόνο καλ' όνομα, αλλά επιδοτική αλλά ένα πραγματικό Ανάκτορο Γενεθωπικόν από ιδρύμα.

ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Αθήνα, 28 Ιουνίου 1993

Κύριε Πρόεδρε του ΤΕΕ, Κυρίες και Κύριοι,

Ευχαριστώ για την πρόσκλησή σας να προλογίσω και να κηρύξω την έναρξη της ημερίδας που διοργανώσατε με θέμα το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. Λυπούμαι που λόγοι ανεξάρτητοι από τη θέλησή μου δεν μου επιτρέπουν να το κάνω ο ίδιος προσωπικά. Παρακάλεσα την κα Π.Στεριάδου να σας μεταφέρει μερικές σκέψεις μου.

Το Πανεπιστήμιο ιδρύθηκε το 1984 με την ονομασία "Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας", αφού δεδομένο ήταν από την ίδρυσή του ότι θα αναπτυχθεί σε όλο το θεσσαλικό χώρο. Η ίδια ανάπτυξη έγινε και με τα πανεπιστήμια που είχαν αντιστοιχες ονομασίες (Θράκης, Κοήτης).

Αμέσως, μετά, το 1985, ορίστηκε ο Βόλος ως έδρα του Πανεπιστημίου καθώς και ως έδρα ορισμένων τμημάτων του και η Λάρισα ως έδρα του κύκλου Επιστημών Υγείας και Ζωής και του κύκλου θετικών επιστημών. Ήδη από ετών λειτουργεί το Ιατρικό Τμήμα στη Λάρισα. Παράλληλα η τότε Διοικούσα Επιτροπή πρότεινε την ίδρυση στην Καρδίτσα και τα Τρικαλα Πανεπιστημιακών Κέντρων Έρευνας και Εξειδίκευσης. Δηλαδή εξαρχής εθεωρήθη ότι έπρεπε να επεκταθεί το Πανεπιστήμιο και στις άλλες θεσσαλικές πόλεις.

Και βέβαια αυτό δεν ήταν λάθος, αφού το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας δεν είναι ούτε το μοναδικό Πανεπιστήμιο στην Ελλάδα, ούτε το μοναδικό Πανεπιστήμιο στον κόσμο που αναπτύχθηκε και αναπτύσσεται βάσει αυτού του σχεδιασμού. Διότι εκτός από το πανεπιστημιακό μοντέλο του ενιαίου "campus" υπάρχει ανά την Ευρώπη και τον κόσμο το μοντέλο του πανεπιστημίου που έχει την έδρα και το κέντρο βάρους του σε μία πόλη και Πανεπιστημιακά Τμήματα σε κοντινές πόλεις. (Π.χ. Πολυτεχνείο του Νότιγγαμ στη Μ.Βρετανία, που έχει εγκαταστάσεις σε τρεις διαφορετικές περιοχές, Καθολικό Πανεπιστήμιο του Μιλάνο στην Ιταλία κ.ο.κ.). Το αν τώρα θα επιλεγεί το ένα ή το άλλο μοντέλο εξαρτάται από τη γεωφυσική κατάσταση της περιοχής, τις δυνατότητες των πόλεων να καλύψουν τις ανάγκες του φοιτητικού πληθυσμού (κυρίως στέγαση), αλλά και την υπάρχουσα υποδομή.

Η πρόσφατη β' φάση ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, στο πλαίσιο της οποίας ιδρύθηκαν τα νέα Τμήματα, δεν ξεκίνησε τυχαία. Ήταν αναγκαίο να γίνει, γιατί δεν θα μπορούσε να επιβιώσει το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας με τα ελάχιστα Τμήματα που είχε. Οπως δεν μπορεί να επιβιώσει κανένα Πανεπιστήμιο, αν δεν διαθέτει ικανό αριθμό τμημάτων, που θα του επιτρέψουν να λειτουργεί ως αυτοδύναμη και επιστημονικά αυτάρκης μονάδα, και τέτοια τμήματα ώστε να αλληλοσυμπληρώνονται με τα προϋπάρχοντα και να αποτελούν μια ολοκληρωμένη επιστημονική ενότητα. Πέραν αυτού, η ίδρυση των νέων Τμημάτων στο πλαίσιο της β' φάσης ανάπτυξης του Θεσσαλικού Πανεπιστημίου έγινε κατόπιν επίπονης μελέτης, κατά την οποία συνεκτιμήθηκαν όλα τα δεδομένα. Συγκεκριμένα :

α) Ελήφθησαν υπόψη :

- Η σχετική μελέτη του Παντείου Πανεπιστημίου για την χωροθέτηση των ΑΕΙ που πρόβλεπε ανάπτυξη του πανεπιστημίου και στις τέσσερις πρωτεύουσες της Θεσσαλίας, κρίνοντας ότι η ενότητα του Θεσσαλικού χώρου προσφέρεται για την ισόρροπη

ανάπτυξη του Πανεπιστημίου.

- Η μελέτη-εισήγηση της Διοικούσας Επιτροπής του, που κι αυτή προέβλεπε το ίδιο.

- β) Συνεκτιμήθηκαν δύο παράμετροι : πρώτον ότι ο Θεσσαλικός χώρος έχει μια μοναδική γεωγραφική και οικονομική ενότητα και πολύ κοντινές αποστάσεις μεταξύ των πόλεων και δεύτερον η ήδη υπάρχουσα υποδομή (φυσική, κτιριακή κ.λπ.) σε κάθε πόλη, που θα μπορούσε να αξιοποιηθεί για την ανάπτυξη του πανεπιστημίου, ώστε να μην σπαταλιώνεται δισεκατομμύρια χωρίς λόγο. Οι απαραίτητες σχολές ιδρύθηκαν στις πόλεις με τις καλύτερες υποδομές.

Ανέφερα και το τονίζω ότι σε ό,τι αφορά την ίδρυση των νέων Πανεπιστημιακών Τμημάτων τίποτε δεν έγινε τυχαία. Δεν χρησιμοποιήθηκε κανένα άλλο κριτήριο εκτός από τα καθαρώς ακαδημαϊκά και το συμφέρον συνολικά των Πανεπιστημίων. Αυτό αποδεικνύεται και από το αναλυτικό σκεπτικό που χρησιμοποιήθηκε-πέραν των μελετών που προανέφερα-για την ίδρυση κάθε Τμήματος. Συγκεκριμένα:

Τα νέα τμήματα που προτάθηκαν και έγιναν ομόφωνα βεκτά από το υπουργικό συμβούλιο ήταν:

ΒΟΛΟΣ: τρία νέα τμήματα (λειτουργούσαν ήδη έξι)

- Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών
- Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής
- Τμήμα Ιστορίας-Αρχαιολογίας-Λαογραφίας

ΛΑΡΙΣΑ: δύο νέα τμήματα (λειτουργούσε ένα)

- Τμήμα Μαθηματικών -Πληροφορικής
- Τμήμα Οδοντιατρικό

ΚΑΡΔΙΤΣΑ: ένα τμήμα (δεν λειτουργούσε κανένα)

- Κτηνιατρικό Τμήμα

ΤΡΙΚΑΛΑ: ένα τμήμα (δεν λειτουργούσε κανένα)

- ΤΕΦΑΑ, με μεταφορά της έδρας του από το Βόλο.

Θα πρέπει να σημειωθεί στο σημείο αυτό ότι τα Τμήματα αυτά αναπτύσσονται με την δέσμευση πως στα τμήματα που λειτουργού ήδη σε άλλα ΑΕΙ ο συνολικός αριθμός εισακτέων δεν θα αυξηθεί, αλλά θα γίνει ανακατανομή του, με αφαίρεση φοιτητών κυρίως από τα Κεντρικά Πανεπιστήμια, με στόχο την αποσυμφόρησή τους. Π.χ. στις δύο Οδοντιατρικές Σχολές Αθηνών και Θεσσαλονίκης εισήχθησαν πέρυσι 220 φοιτητές, ενώ οι ίδιες έχουν ζητήσει για φέτος αντίστοιχα 80 και 50. Με την ίδρυση του νέου Τμήματος ο συνολικός αριθμός μπορεί να μειωθεί σε 200 και να κατανεμηθεί 80 στην Αθήνα, 80 στη Θεσσαλονίκη και 40 στο νέο τμήμα του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Ηδη αυτό άρχισε να εφαρμόζεται και οι εισακτέοι είναι 190 για το 1993-94.

Ειδικότερα:

α) Το Τμήμα Μαθηματικών και Πληροφορικής και το Οδοντιατρικό Τμήμα έγιναν στην Λάρισα, όπως προέβλεπε ο αρχικός σχεδιασμός του πανεπιστημίου για τις έδρες των τμημάτων.

* Το πρώτο από τα τμήματα είναι απαραίτητο για οποιοδήποτε σύγχρονο πανεπιστήμιο, δεδομένου ότι όλα τα τμήματα έχουν εισάγει στο πρόγραμμα σπουδών τους μαθήματα Πληροφορικής.

* Το Οδοντιατρικό Τμήμα συμπληρώνει τον κλάδο Επιστημών Υγείας και ιδρύεται σε μια πόλη στην οποία ήδη λειτουργεί Ιατρικό Τμήμα και στην οποία κτίζεται ένα υπεσύγχρονο

νοσοκομείο. Επιπλέον το Τμήμα Οδοντιατρικής θα αποσυμφορήσει τα ήδη δύο λειτουργούντα στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη Οδοντιατρικά Τμήματα, ώστε οι φοιτητές να είναι τόσοι όσοι αυτά δηλώνουν ότι μπορούν να εκπαιδευθούν σωστά. Κάποιος παράγοντας του Βόλου διερωτήθηκε "γιατί η Οδοντιατρική στη Λάρισα". Φαντάζεται μήπως κανείς ότι σοβαρά μπορεί να υποστηρίξει πως το Οδοντιατρικό Τμήμα θα έπρεπε να γίνει δίπλα στο Παιδαγωγικό του Βόλου και όχι στο Ιατρικό Τμήμα της Λαρίσας;

β) Το Τμήμα Κτηνιατρικής είναι ένα καινούργιο τμήμα που δεν υπήρχε στον αρχικό σχεδιασμό του ιδρύματος. Όμως το τμήμα θα αποσυμφορήσει το μοναδικό Κτηνιατρικό της Θεσσαλονίκης και θα υποστηριχθεί από τα Τμήματα Ιατρικής και Γεωπονίας.

Η επιλογή της Καρδίτσας ως τόπου ίδρυσής του προέκυψε από το γεγονός ότι υπάρχει στην Καρδίτσα η απαραίτητη υποδομή για την άρτια λειτουργία του: Ζωοτροφικές μονάδες (η περιοχή διαθέτει περί τα 4 εκατ. ζώα), πειραματικός σταθμός για έρευνα και διαθέσιμες για άμεση στέγασή εγκαταστάσεις της παλιάς Παιδαγωγικής Καρδίτσας.

Σημειώξεν ότι το Κτηνιατρικό Τμήμα δεν θα μπορούσε να ιδρυθεί στο Βόλο, γιατί ο Βόλος δεν έχει την απαραίτητη υποδομή. Έπρεπε λοιπόν, να μην ιδρυθεί καθόλου το τμήμα ή μήπως έπρεπε να ξοδευτούν υπέρογκα ποσά μόνο και μόνο για να πάει το τμήμα αυτό στο Βόλο;

γ) Το τμήμα των ΤΕΦΑΑ, πράγματι μεταφέρθηκε από το Βόλο στα Τρίκαλα. Κι αυτό διότι:

- Τα Τρίκαλα έχουν παράδοση στον αθλητισμό. Έχουν το μεγαλύτερο αριθμό υποψηφίων για τα ΤΕΦΑΑ και συνεχώς τα τελευταία χρόνια είναι μεταξύ των τριών (3) πρώτων νομών με το υψηλότερο ποσοστό επιτυχίας στα πανεπιστήμια. Είναι ακρόμη η πόλη με την καλύτερη αθλητική υποδομή απ'όλες τις πρωτεύουσες των νομών της χώρας. Έχουν πληθώρα αθλητικών εγκαταστάσεων, όπως: γήπεδο Ολυμπιακών προδιαγραφών, 18 αξιόλογα περιφερειακά γήπεδα, δύο έτοιμα κλειστά γυμναστήρια, δύο κολυμβητήρια έτοιμα και τρίτο υπό ανέγερση, κλειστό στίβο, το χιονοδρομικό κέντρο Πετρουλίου καθώς και σύγχρονο εργομετρικό κέντρο. Επίσης η Ιερά Μητρόπολη προσφέρει τέσσερα κτίρια για την στέγαση των φοιτητών. Αντίθετα, στο Βόλο δεν υπάρχει η απαραίτητη υποδομή και για να δημιουργηθεί θα απαιτείτο και χρόνος και έξοδα δισεκατομμυρίων για το δημόσιο. Αλλά πέραν αυτού, κι εμείς να δημιουργείτο, θα είχε την ανάγκη υποστήριξης από την Ιατρική Λάρισας.

- Ακρόμη πρέπει να τονιστεί η ιδιαίτερα έντονη ανάγκη για αποσυμφόρηση των ΤΕΦΑΑ της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης στα οποία παρατηρείται και έλλειψη εγκαταστάσεων.

Θα πρέπει να επισημάνω ότι συμφωνώ απόλυτα με την γνώμη ότι δεν πρέπει να εμφυτεύονται Πανεπιστημιακές μονάδες σε κάθε γωνιά της Ελλάδας, με μόνο στόχο να ικανοποιηθούν ψηφοφόροι και τοπικά συμφέροντα. Απέδειξα ότι κάτι τέτοιο δεν ισχύει για την β' φάση ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και δηλώνω κατηγορηματικά ότι δεν πρόκειται να συμβεί και αλλού. Όπως επίσης πιστεύω ότι η προσπάθειά μας θα πρέπει να επικεντρωθεί τώρα στην αναβάθμιση και ανάπτυξη των ήδη λειτουργούντων και κυρίως των περιφερειακών Πανεπιστημίων. Έτσι θα επιτευχθεί η ποθούμενη αποκέντρωση, θα αποσυμφορηθούν τα Κεντρικά Πανεπιστήμια αλλά και η περιφέρεια θα δεχθεί τα πνευματικά και πολιτιστικά αποτελέσματα της λειτουργίας

ενός Πανεπιστημίου. Θεσμοθετήσαμε μεταρρυθμίσεις αλλά και κίνητρα για τα Περιφερειακά Πανεπιστήμια, στα οποία τα δύο τελευταία χρόνια δόθηκαν περισσότερες πιστώσεις από όσες μπορούν να απορροφήσουν και πολύ μεγάλος συγκριτικά με τα προηγούμενα χρόνια αριθμός μελών Διδακτικού Προσωπικού.

Τελειώνοντας, θέλω να τονίσω ότι οι αποφάσεις μου μοναδικό στόχο είχαν και έχουν την καλύτερη ανάπτυξη των Πανεπιστημίων. Είναι γνωστό ότι ένα Πανεπιστήμιο δεν είναι ιδιοκτησία κανενός. Και πέρα από όλα έχει ανάγκη τη θέρμη και την αγάπη της κοινωνίας ολόκληρου του χώρου στον οποίο αναπτύσσεται. Ελπίζω ότι, τώρα που έχει αποκατασταθεί η ηρεμία στο χώρο και τα νέα τμήματα πρέπει να αρχίσουν να ετοιμάζονται για να υποδεχθούν τους πρώτους φοιτητές από το επόμενο ακαδημαϊκό έτος 1994-95, τα αποτελέσματα της ημερίδας σας θα βοηθήσουν προς αυτή την κατεύθυνση μια και θεωρώ ως δεδομένη την επιθυμία όλων σας τα ανδρωμένο πια Πανεπιστήμιο της Θεσσαλίας να λειτουργήσει ομαλά.

Σας εύχομαι κάθε καλή επιτυχία.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΦΛΙΑΣ

ΔΙΟΝΥΣΗΣ ΛΙΒΕΡΗΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΕΕ, ΤΗ. ΚΕΝΤΡ. ΚΑΙ ΔΥΤ. ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΕΙΣΗΓΗΣΗ

61η ΗΜΕΡΙΔΑ ΚΩ ΤΕΕ ΓΙΑ ΤΟ "ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ"

ΑΘΗΝΑ 28-6-1993

Κυρίες και Κύριοι

Συζητάμε σήμερα για το σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την προοπτική του Π.Θ 9 χρόνια από την ίδρυσή του και 4 από την έναρξη της λειτουργίας του.

Τα χρόνια που πέρασαν μας έδωσαν πιστεύω μία σημαντική εμπειρία για τα προβλήματα, τις αδυναμίες, τις δυνατότητες και την πορεία υλοποίησης (δημιουργίας) του Π.Θ.

Μας έδωσαν ακόμα την δυνατότητα να διαπιστώσουμε πόσο οι αρχικές εκτιμήσεις και οι σχεδιασμοί ήταν και είναι προς τη σωστή κατεύθυνση και μας δίνουν σήμερα την ευκαιρία περισσότερο εμπειροί και περισσότερο κοντά στις πραγματικές συνθήκες να κάνουμε τις απαιτούμενες παρεμβάσεις ώστε τυχόν αδυναμίες του σχεδιασμού σε όλα τα επίπεδα να αντιμετωπισθούν αλλά και την δυνατότητα να προβούμε σε νέες πιο σύγχρονες και πιο αναγκαίες επιλογές ώστε το Π.Θ να προχωρήσει με γρηγορότερους ρυθμούς υλοποίησης διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τις προϋποθέσεις να γίνει ένα από τα πλέον σύγχρονα πανεπιστήμια της Χώρας και της Ευρώπης και να κατακτήσει την ποιότητα εκείνη που θα το αναδείξει ως ίδρυμα υψηλού επιστημονικού επιπέδου.

Μιλώντας καταρχήν για τον αρχικό σχεδιασμό του Π.Θ πρέπει να παραδεχθούμε ότι αυτός έγινε με πολύ "μεράκι" και φαντασία. Το Πανεπιστήμιο σχεδιάστηκε ως ένα πλήρες ίδρυμα ως προς την ακαδημαϊκή οργάνωσή του όσο και προς την χωρική ανάπτυξη του.

Βασικές επιλογές που έγιναν τότε οι οποίες στηρίχθηκαν στις ανάγκες του Εθνικού σχεδιασμού για την παιδεία και στην εκτίμηση των γεωγραφικών, οικονομικών, κοινωνικών

και πολιτιστικών συνθηκών της Θεσσαλίας ήταν:

- 1) Το Π.Θ θα αναπτυχθεί ως οργάνωση και μέγεθος σε πλήρες Πανεπιστήμιο. Στόχος είναι η ολοκληρωμένη λειτουργία ως Πανεπιστημιακού και αναπτυξιακού πόλου αλλά και η αποτελεσματική αποσυμφόρηση των μεγάλων πανεπιστημιακών κέντρων της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης.
- 2) Το Π.Θ να καλύψει όλο το Θεσσαλικό χώρο με βάση μία λελογισμένη διασπορά σχολών και δραστηριοτήτων σε όλους τους νομούς της Θεσσαλίας.
- 3) Σε κάθε χώρο να τοποθετηθούν ολοκληρωμένοι κύκλοι σπουδών κατά το δυνατόν έχοντας συνάφεια ώστε να αποφευχθεί η υπερβολική κατάτμηση των ακαδημαϊκών μονάδων.

Με βάση αυτές τις σκέψεις προήλθε ένας βασικός σχεδιασμός του Π.Θ που προέβλεπε τους γνωστούς κύκλους σπουδών, δηλαδή:

Β Ο Λ Ο Σ

- Ενότητα Ανθρωπιστικών Σπουδών
- Ενότητα Επιστημών Παραγωγής
- Σχολή Επιστημών Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού

Λ Α Ρ Ι Σ Α

- Ενότητα Επιστημών Υγείας
- Ενότητα Θετικών Επιστημών
- Κέντρο έρευνας και εξειδίκευσης Μεγάλων Καλιεργειών
- Κέντρο έρευνας και εξειδίκευσης Βιοτεχνολογίας

Κ Α Ρ Δ Ι Τ Σ Α

- Κέντρο έρευνας και εξειδίκευσης Βιομηχανικών Φυτών

Γ Ρ Ι Κ Α Λ Α

Κέντρο έρευνας και εξειδικεύσεως Κτηνοτροφίας

Ιδιαίτερα όσο αφορά τα ερευνητικά κέντρα στόχος τους θα είναι η εφαρμοσμένη υψηλού επιπέδου επιστημονική ερευνητική δραστηριότητα και μελέτες αυτών των κέντρων και επιστημονική επιφάνεια τουλάχιστον ισοδύναμη με ένα τμήμα αλλά και με στενή σχέση με την πραγωγική ταυτότητα των περιοχών που εντάσσονται.

Πάνω σ' αυτό τον καμβά έγιναν οι πρώτες προσπάθειες οργάνωσης του Π.Θ και ιδρύθηκαν τα πρώτα τμήματα τα οποία λειτουργούν ήδη 4 χρόνια.

Αν κάναμε μια προσπάθεια αποτίμησης αυτής της διαδρομής θα διαπιστώσουμε ότι:

Υπάρχει μεγάλη καθυστέρηση στην ανάπτυξη, την οργάνωση και τον εξοπλισμό του Π.Θ με βάση βέβαια ένα λογικό χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσής του σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό. Αν αυτοί οι ρυθμοί συνεχιστούν στην υποδομή, στη στελέχωση, στον εξοπλισμό και στην συγκρότηση της Πανεπιστημιακής Κοινότητας τότε οι απαιτούμενοι χρόνοι είναι έξω από κάθε λογική με αποτέλεσμα να μην ισχύουν οι στόχοι που θέλει να εξυπηρετήσει το Π.Θ γιατί οι αντικειμενικές συνθήκες αλλάζουν και είναι απροσδιόριστες.

Οι συνθήκες συγκρότησης, λειτουργίας και διαβίωσης της Πανεπιστημιακής Κοινότητας και σήμερα ακόμη που περιλαμβάνει ένα πολύ μικρό αριθμό είναι δύσκολες (έλλειψη κατοικίας, υψηλά ενοίκια, έλλειψη χώρων αναψυχής και συγκέντρωσης, όχι καλή κοινωνική ένταξη, ιδίως των σπουδαστών κ.λ.π.) φαινόμενα τα οποία ήδη επιβεβαιώνουν την αρχική αντίληψη ότι καμία πόλη της Θεσσαλίας από μόνη της δεν μπορεί να εξυπηρετήσει μια Πανεπιστημιακή Κοινότητα που αριθμεί 12-15 χιλιάδες πληθυσμό όσο και αναπροσαρμοστή σε ένα λογικό χρονικό διάστημα.

Ο εξοπλισμός του Π.Θ και η απόκτηση των κατάλληλων εγκαταστάσεων και ιδιαίτερα των χώρων πολύ δύσκολα θα εξευρεθεί για την δημιουργία των απαραίτητων

υποδομών. Και ότι αυτό είναι αδύνατον να συμβεί σε μια από τις Θεσσαλικές πόλεις.

Ο ρυθμός στις διατιθέμενες πιστώσεις είναι πολύ βραδύς και γι' αυτό οι απαιτούμενες υποδομές δεν θα μπορέσουν ποτέ να γίνουν (σκεφθείτε ότι απαιτούνται 240.000 μ² κτίρια και έχουμε σήμερα περίπου 10.000 μ²).

Για τούτο είναι απαραίτητο να εκμεταλλευτούμε όσες κατάλληλες υποδομές που υπάρχουν και όπου υπάρχουν.

Σήμερα συζητάμε όπως και στην αρχή είπα για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και τις προοπτικές του Π.Θ. Με αφορμή δε την απόφαση του Υπουργείου Παιδείας για την ίδρυση Τμημάτων στην Καρδίτσα και στα Τρίκαλα έχει δημιουργηθεί ένας τεράστιος θόρυβος με βασικό επιχείρημα τη μη διάσπαση του Πανεπιστημίου.

Η ανάπτυξη του Πανεπιστημίου και η ίδρυση Τμημάτων και Σχολών είναι μέγιστο θέμα και βέβαια η μη διάσπαση, η συνοχή ή η ενότητα του Πανεπιστημίου θα έλεγα, εξίσου σοβαρό, θέμα γιατί ο βαθμός συγκέντρωσης ή αποκέντρωσης των μονάδων του σίγουρα παίζει ρόλο στην ενότητα και τη συνοχή του Πανεπιστημίου. Όμως η ενότητα και η συνοχή ενός πανεπιστημίου όπως και η ποιότητα των λειτουργιών του είναι άλλο πράγμα από την συγκέντρωση όλων των λειτουργιών του σε ένα χώρο ή την κατανομή αυτών των λειτουργιών σε περισσότερους. *Βέβαια είναι ότι η συγκέντρωση δεν εξασφαλίζει ή*

Γιατί όπως λέει ο Καθηγητής Κ^{ος} Κωτσιόπουλος, ο οποίος θα μου επιτρέψει πιστεύω να χρησιμοποιήσω τις εκφράσεις του:

«Η εξασφάλιση της ενότητας ενός πανεπιστημίου απαιτεί επιστημονική επικοινωνία υψηλής συχνότητας. Απαιτεί την εξασφάλιση ενός επιπέδου επικοινωνίας μέσα στις ακαδημαϊκές μονάδες και κυρίως γιατί απαιτεί ένα μέγεθος κατά την σχεδόν Αριστοτελική έννοια ευσύνοπτο. Ένα μέγεθος μονάδος δηλαδή που να επιτρέπει στα μέλη της κοινότητας να επικοινωνούν και να καλλιεργούν διεπιστημονικές σχέσεις και που επιτρέπει την οργανωτική εξυπηρέτηση αυτών των σχέσεων. Υπάρχουν πολλά

παραδείγματα υπερσυγκεντρώσεως γιγαντισμού σε ελληνικά και ξένα πανεπιστήμια που αναγκάζονται να διασπαστούν τύποις και ουσία και στα οποία ενότητα και διεπιστημονικότητα όταν υπάρχουν είναι απλώς τυχαία, σποραδική και χωρίς θεσμικά επακόλουθα. Αρα λοιπόν δεν είναι απαραίτητο οι πανεπιστημιακές μονάδες να είναι σε ένα τόπο.

Υπάρχουν περιπτώσεις όπου η ευχέρεια της επικοινωνίας και της τηλεπικοινωνίας, η ανάγκη για διεπιστημονικότητα και η ζήτηση για επαφή ανάμεσα στα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας αποκαθιστούν τις αποστάσεις. Η ζήτηση βέβαια για μιά τέτοια ενότητα είναι συνάρτηση της οργανωτικής και επιστημονικής ποιότητας των μερών που επικοινωνούν. *και υπάρχουν πολλά παραδείγματα όπου με συγκεντρωμένο χώρο Πανεπιστήμια, λειτουργούν υποστηρικτικά φρονότιο, και ισχυρισμοί*

Το ουσιαστικό λοιπόν που πρέπει εδώ να αναζητήσουμε είναι η πληρότητα και η ποιότητα τόσο του Πανεπιστημίου συνολικά όσο και κυρίως των επιμέρους πόλων που το συγκροτούν».

Πέρα βεβαίως από τη θαυμάσια αυτή επιστημονική θεώρηση για την περίπτωση του Π.Θ. πρέπει να αναφέρουμε και τα εξής:

Το πανεπιστήμιο είναι γνωστό ότι ασκεί πάντα ένα σύνθετο ρόλο όπου η παραγωγή της τεχνικά εκμεταλλεύσιμης γνώσης ^{συνδυάζει} ~~πλάθει~~ πάντα από την πολιτιστική και πολιτική ανταλλαγή ανάμεσα στο πανεπιστήμιο και την Κοινότητα στην οποία αυτό βρίσκεται. Ιδιαίτερα όταν η παρεχομένη γνώση αναφέρεται σε τομείς στους οποίους κατατείνεται ~~το~~ μεγάλο μέρος της παραγωγικής δραστηριότητας των κατοίκων και αυτή η γνώση δέση - αξιοποιηθή - από τους παραγωγούς τότε ο τόπος συνολικά έχει ένα μεγάλο πλεονέκτημα και βοήθεια στην ανάπτυξη του αλλά και το ίδιο το πανεπιστήμιο έχει την ευχέρεια της πρακτικής εφαρμογής και εδραιώσής του στον τόπο.

Μετά λοιπόν από τα παραπάνω και με δεδομένα ότι:

- 1) Το Π.Θ. πρέπει να αναπτυχθεί σε ένα λογικό χρονικό οριζόντιο σε ένα πλήρες Πανεπιστήμιο όπως έχει αρχικά σχεδιαστεί ~~από το 1974 και εντατικά~~

- 2) Η ανάπτυξη του πανεπιστημίου θα γίνει σε περισσότερους από ένα χώρους όπως έχει αρχικά σχεδιαστεί και όπως για λόγους αντικειμενικούς επιβάλλεται.
- 3) Οτι ένα πανεπιστήμιο πέρα από το να είναι ένα πλήρες πνευματικό ίδρυμα επιτελεί καλύτερα το σκοπό του και καταρτίζει πληρέστερα τους σπουδαστές του όσο περισσότερο η πανεπιστημιακή κοινότητα συμμετέχει στην παραγωγική διαδικασία και στις κοινοτικές διεργασίες του τόπου στον οποίο βρίσκεται όσο δηλαδή περισσότερο είναι εδραιομένο και υπάρχει στον τόπο και δεν φιλοξενείται απλώς.
- 4) Οτι η ύπαρξη του πανεπιστημίου πολλαπλά βοηθάει στην ανάπτυξη του τόπου και από την άποψη αυτή θα πρέπει όλη η Θεσσαλία να επωφεληθεί από την ύπαρξη του Πανεπιστημίου.

Πρέπει πιστεύω να αναζητήσουμε πλέον το μέγεθος της πανεπιστημιακής μονάδας που μπορεί αυτοδύναμα να λειτουργήσει με όλες τις προϋποθέσεις που παραπάνω βάλαμε, και να την χωροθετήσουμε σε χώρους τέτοιους που ευνοούν και βοηθούν αυτή τη λειτουργία με στόχο και την ακαδημαϊκή και λειτουργική πληρότητα των μονάδων και την καλύτερη κατά το δυνατόν κάλυψη και αξιοποίηση του Θεσσαλικού χώρου.

Αναζητώντας το μέγεθος αυτής της μονάδας η οποία μπορεί κατά την άποψή μας να λειτουργήσει αυτοδύναμα ^{γιατί μπορεί να} ~~χρησιμοποιήσει~~ και την απαιτούμενη υποδομή, κτίρια, εποπτικά

μέσα, χώρους, βιβλιοθήκες αλλά και την κρίσιμη μάζα πανεπιστημιακής κοινότητας ^{και τη δημιουργία εν τέλει Πανεπιστημιακών Περιβαλλόντων} καταλήγω στο συμπέρασμα ότι αυτή μπορεί να είναι ~~η~~ ενότητα επιστημών όπως αυτές

έχουν προσδιοριστεί ήδη. ^{για το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας Πέρα από το 170 Γ^ο}

Η τοποθέτηση εξάλλου δύο συναφών ενοτήτων στον ίδιο χώρο για τα δεδομένα του Θεσσαλικού χώρου πιστεύουμε ότι εξαντλεί τις δυνατότητες και των μεγάλων Θεσσαλικών πόλεων και αποτελεί ένα ιδανικό μέγεθος για την άρτια λειτουργία των μονάδων.

Όσο αφορά τη χωροθέτηση αυτών των επιστημών έχουμε να παρατηρήσουμε και σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό τα εξής: ^{Πέρα από τη Λαμία και τη Βέροια}

και Το δίπολο Καρδίτσα - Τρίκαλα αποτελεί ιδανικό χώρο για την εγκατάσταση κύκλου

Γ^ο Παραδείγματα στον Ελλαδικό χώρο έχουμε πάλι: Το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, η Γεωπονική Σχολή (Γεωργικό Πανεπιστήμιο) η Αεσότ (Οικονομικό Πανεπιστήμιο) αποτελούν αυτοτελείς ενότητες που λειτουργούν ανεξάρτητα

σπουδών ενότητας διότι:

Οι δύο πόλεις απέχουν μεταξύ τους περί τα 25 χλμ. εξυπηρετούνται δηλαδή με αστική συγκοινωνία υπάρχει δε έντονη οικιστική ανάπτυξη στον άξονα που τις συνδέει. Ο οικονομικός πληθυσμός των δύο πόλεων πλησιάζει τις 100 χιλ. κατοίκους με μία σημαντική συγκεντρωση παραγωγικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων.

Οι δύο πόλεις δεσπόζουν σε ένα μεγάλο κάμφο με μεγάλες παραγωγικές δυνατότητες στη γεωργία και την κτηνοτροφία, ελέγχουν δε όλη τη δυτική ορεινή Θεσσαλία με τα μεγάλα παραγωγικά δάση, τα πολλά νερά και τις σημαντικές εγκαταστάσεις.

Είναι λοιπόν απαραίτητο και εκεί να χωροθετήσουμε ενότητα επιστημών ώστε να εξυπηρετήσουμε και το πανεπιστήμιο εκμεταλλευόμενοι τις μεγάλες δυνατότητες και τις υποδομές που εκεί υπάρχουν αλλά και την περιοχή με την έννοια της προσφοράς των πανεπιστημίων όπως παραπάνω αναφέρθηκε. ^Γ

Ετσι πιστεύουμε ότι ο σχεδιασμός σήμερα του Π.Θ για να έχει μέλλον και προοπτική πρέπει να περιλαμβάνει:

* Δύο Κύκλους - Ενότητες Σπουδών στο **ΒΟΛΟ**

- Σχολή Επιστημών του Ανθρώπου
- Σχολή Τεχνολογικών Επιστημών (Πολυτεχνικός Κύκλος)

Βιοτεχνολογία

* Δύο Κύκλους - Ενότητες Σπουδών στη **ΛΑΡΙΣΑ**

- Σχολή Επιστημών Υγείας
- Σχολή Θετικών Επιστημών

1. ιατρική

* Στο δίπολο **ΤΡΙΚΑΛΑ - ΚΑΡΔΙΤΣΑ**

- Σχολή Επιστημών Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού
- Σχολή Επιστημών για την Γεωργική Παραγωγή, την Κτηνοτροφία και τη Δασοπονία

(Εδώ υπάρχουν 16/ορινοί και αντζε
μετακινώ γόχοι που επιβάλλουν αυτή την
σημείωση)

Γεωργία

Ο τελευταίος αυτός κύκλος σπουδών που είναι απαραίτητος για την γεωργική ανάπτυξη της Θεσσαλίας και της Χώρας μας πιστεύουμε ότι προσιδιάζει απόλυτα στις πραγματικές συνθήκες - οικονομικές, κοινωνικές - της περιοχής της Δυτικής Θεσσαλίας και ποτέ να αλλοθ.

Εξάλλου η Θεσσαλία είναι ένας απόλυτα ανεπτυγμένος χώρος από κάθε άποψη. 16/ορινοί κοινωνική παραγωγική. Διαπολιτισμική μεζάζι και πόρτες είναι μικρές και η επικοινωνία εύκολη και ταχύτατη. Υπάρχει δε σημαντικές υποδομές όλης της πόλης που μπορούν αμέσως να χρησιμοποιηθούν για το Πανεπιστήμιο.

και πιστεύουμε ότι η χωροθέτηση εκεί του τμήματος της Κτηνιατρικής Σχολής μπορεί να αποτελέσει την απαρχή της χωροθέτησης και της δημιουργίας αυτού του κύκλου.

Πρέπει επίσης να δημιουργηθούν τα Κέντρα Έρευνας και Εξειδίκευσης όπως στην αρχική πρόταση καταγράφονται, δηλαδή:

- * Κέντρο έρευνας και εξειδίκευσης Μεγάλων Καλιεργειών και
- * Κέντρο έρευνας και εξειδίκευσης Βιοτεχνολογίας στη Λάρισα
- * Κέντρο έρευνας και εξειδίκευσης Βιομηχανικών φυτών και
- * Κέντρο έρευνας και εξειδίκευσης Κτηνοτροφίας στο δίπολο Τρίκαλα - Καρδίτσα

Αυτά τα Κέντρα για να λειτουργήσουν πρέπει να καλύπτονται και να συνεργάζονται με τις αντίστοιχες πανεπιστημιακές σχολές γιατί μόνο τους δεν μπορούν να οργανωθούν και να αποδώσουν και η χωροθέτηση της Σχολής για την Γεωργική Παραγωγή, την Κτηνοτροφία και τη Δασοπονία που ^{προβλέπεται} ~~καταρτίστηκε~~ στο δίπολο Καρδίτσα - Τρίκαλα θα βοηθήσει και την λειτουργία αυτών των κέντρων.

Γνωρίζουμε βέβαια ότι οι σκέψεις μας αυτές αποτελούν μιά απαρχή σχεδόν θεώρηση του σχεδιασμού του Π.Θ. Όμως πιστεύουμε ότι είναι καιρός σήμερα να ξαναεξεταστεί το θέμα μιά που βρισκόμαστε στην αρχή και σας διαβεβαιώνουμε ότι οι θέσεις αυτές δεν κρύβουν καμιά τοπικιστική αντίληψη, αλλά την αγωνία για την ολοκλήρωση και τη σωστή λειτουργία του Π.Θ.

Γνωρίζουμε βέβαια ότι μια τέτοια διάρθρωση του Π.Θ μιά τέτοια χωροθέτηση δεν είναι απαλλαγμένη από προβλήματα, τόσο λειτουργικά όσο και διοικητικά και γνωρίζουμε ότι υπάρχει και αντίλογος στα επιχειρήματα που στηρίζουν αυτή την επιλογή ιδιαίτερα στο θεωρητικό επίπεδο.

Εμείς όμως θέλουμε να δημιουργήσουμε ένα πανεπιστήμιο δυναμικό και εξελισσόμενο με την προοδο και τις ανάγκες, ένα πανεπιστήμιο εδραιωμένο στον τόπο και την συνείδηση του πολίτη και με σπουδαστές θεωρητικά καταρτισμένους και ζυμωμένους με την πράξη και την παραγωγή. Θέλουμε ένα πανεπιστήμιο όχι μόνο ναό της γνώσης και

της θεωρίας αλλά ένα πανεπιστήμιο που θα βοηθά παράλληλα τον τόπο και το λαό που θα ζυμώνεται και θα ζυμώνει την κοινωνία στις νέες αντιλήψεις, στα νέα ρεύματα, στη νέα γνώση.

Τότε μόνο πιστεύουμε ότι το πανεπιστήμιο επιτελεί τον σκοπό του και αυτά είναι τα ζητήματα που πρέπει να συζητάμε μαζί με την εξασφάλιση των απαιτούμενων κανδυλίων και προϋποθέσεων για την γρήγορη ανάπτυξη του και όχι σε ποιά πόλη θα πάει ή θα πάνε οι περισσότερες σχολές του.

Τα προβλήματα των πανεπιστημίων στη Χώρα μας δεν είναι πιστεύω το θέμα της χωροθέτησης τους ή αν είναι, είναι το μικρότερο. Τα προβλήματα των πανεπιστημίων είναι προβλήματα συνολικής αντίληψης της πολιτείας για το κατά πόσο πιστεύει ότι η παιδεία είναι ο βασικός μοχλός για την πρόοδο, την ανάπτυξη, τον εκσυγχρονισμό, την πορεία της κοινωνίας γενικότερα και πως από εκεί και πέρα μεταχειρίζεται και διαχειρίζεται το σύστημα. Είναι τέλος πρόβλημα του καθενός από εμάς, και το Π.Θ είναι ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα που αντί να είμαστε όλοι μαζί στην κοινή προσπάθεια να πετύχουμε το καλύτερο αποτέλεσμα αντιπαλεύουμε πολλές φορές και με ακρότητες στα στενά τοπικά ή άλλα μικροσυμφέροντα παραβλέποντας ότι δεν κάνουμε κανένα ή λίγα βήματα προόδου όπως και για το πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

Πιστεύω ότι η σημερινή ημερίδα που οργάνωσε το Τ.Ε.Ε θα βοηθήσει ώστε το μέχρι σήμερα κλίμα να βελτιωθεί.

Σας ευχαριστώ

~~ΕΙΣΗΓΗΣΗ~~ ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΤΟΥ ΤΕΕ
 ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
 Εισηγητής: Γ. Ρωμανοτάριος, Καθηγητής ΕΚΠ.

1. Η Επι. Παιδείας του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας δυστυχώς αναγκάστηκε να ξεκινήσει την ασήγασή της, με την ευφραση ως έγκριση δυσσέπειας της για τη διαδικασία που επέλεξε και το τον τρόπο που τελικά πήρε τις αποφάσεις το Υπουργείο Παιδείας για το σοβαρό θέμα της απεικώσεως και της χωροθέτησης των νέων τμημάτων του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Απέφυγε συστηματικά τη διοργάνωση ενός ευρύτατου διαλόγου ανάμεσα στους ενδιαφερομένους φορείς, με τη συμμετοχή ειδικών επιστημόνων σε θέματα σχεδιασμού και χωροθέτησης πανεπιστημίου και τελικώς να εισαχθεί εφιαλώς το θέμα στο Συμβούλιο Ανωτάτης Παιδείας, ως όφθαλμο σύμφωνο με το νόμο. Αντίθετα επέλεξε τη μέθοδο της καταφυγής σε ζήτησμένα με την ελλιπή υποστήριξη και ευδοκία αποφάσεων που δεν στηρίζονται στην ικανοποίηση καλών νοσημένων ακαδημαϊκών, κοινωνικών και απεικώσιμων κριτηρίων αλλά κυρίως σε καλώς νοσημένων τοπικιστικών κριτηρίων, που έχουν φοβηθεί για την προοδευτική εξαγωγή. (Είναι άλλωστε χαρακτηριστικό ότι και τα περισσότερα κώματα σε μετωπικό επίπεδο συστασιακά δεν τοποθετούνται για τον ίδιο λόγο). Οι επιλογές αυτές του Υπουργείου είναι, κατά τη γνώμη μας, η κύρια αιτία που οδήγησε στην έκρηξη των τοπικιστικών ερίδων, και όχι το αντίθετο: ότι δηλ. το Υπουργείο πήρε αποφάσεις προσπαθώντας να συμφωνήσει με διαφορετικό ως τοπικές πιέσεις.

και βεβαίως δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι αν είχε ακολουθεί η ενδεδειγμένη διαδικασία, οι τελικές αποφάσεις στηριγμένες σε σειρά βήση επιστημονικής τεκμηρίωσης και περιβλημένες με το αντίστοιχο κύρος, θα μπορούσαν να γίνουν αποδεκτές και να συμπεράσονται από το μέγιστο μέρος της δημοκρατικής κοινότητας αλλά και από όλα σχεδόν των ακαδημαϊκών κοινότητες της χώρας.

Εξ άλλου θέλουμε να πούμε εισαγωγικά ότι την τοποθέτηση μας αυτή την προβάλλουμε από την αρχή, ως θέμα αρχής με γενική ισχύ για ορθολογικές και συνολικά υπεύθυνες αποφάσεις ανεξάρτητα από το τελικό περιεχόμενο των αποφάσεων του Υπουργείου για το οποίο θα ετοιμαστούμε περαιτέρω.

2. Αρχές για την ορθολογική ανάπτυξη ενός περιφερειακού πανεπιστημίου και την αμοιβαία επωφελητή διασύνδεση του με την ευρύτερη τοπική κοινότητα, όπου εντάσσεται

- a. Αντιμετώπιση, αλλά ιδιαίτερα στην εποχή μας, ο όρος Πανεπιστημίο, υποδηλώνει μια ευρεία ευρωπαϊκή και ερευνητική οντότητα, όπου κυλλιεργείται αν όχι το σύνολο (όπως υπονοεί εσφαλμένα ο όρος), πάντως ικανός αριθμός επιστημών, συνήθως αρκετά διαφορετικών, ώστε να εξασφαλιστεί η διεπιστημονικότητα και η αλληλεπίδραση γνωστικών πεδίων που η μία θα μπορούσε να επιδράσει θετικά πάνω στην άλλη.

Με βάση βεβαίως των αρχών αυτή η πολυδιάστικτη επί πανεπιστημίου σε πολλές τόπους, που απέχουν μακριά

αμφερί μεταξύ τους σιγώς δω βοηθεί τον βασικό
αυτο σκοπό ενός Πανεπιστημίου

β. Συναφής με τα παραπάνω και εξ ίσου σημαντική είναι
η έννοια της Πανεπιστημιακής Κοινότητας, που
βεβαίως προϋποθέτει την ^{στον ίδιο τόπο} συνύπαρξη $\sqrt{\text{πόσο}}$ φοιτητών
που ακολουθούν τα πιο διαφορετικά αντικείμενα, όσ
και διδασκόντων που θεραπεύουν όσο το δυνατό ευρύ
φάσμα επιστημονικών πεδίων. Μόνο έτσι γίνεται δυνα
τό ένα πανεπιστήμιο η αποτελεσματική μετέδοση της γνώσε
ς και ανάπτυξη πλούτου και όχι περιχαρακωμένου προβλήματος
η ευσταθία διακίηση των ιδεών, η διεπιστημονική έρευνα
που σιγά σιγά είναι η πιο αποδοτική και χρήσιμη στην κοινότητα.
Μην ξεχνάμε άλλωστε ότι η σημερινή κατάσταση στα σύγχρονα
Πανεπιστήμια είναι τα 1-2 πρώτα χρόνια σπουδών να
πάρτεται σιγά σιγά όλων των κατευθύνσεων ένα
ευρύ φάσμα γνώσεων από διαφορετικές επιστήμες.
Έτσι είναι σαφές ότι φοιτητές και δειπνά πανεπιστημιακά
αμφιμάθη ή φοιτητές σε μία πόλη δεν σιγά σιγά πανεπιστημιακή
κοινότητα

γ. Η ισορροπία του φοιτητικού πληθυσμού από πλευράς
φύλων είναι ιδιαίτερα σημαντικό πρόβλημα, όταν
μάλιστα μιλάμε για αρκετά μεγάλο αριθμό φοιτητών
σε μια μικρή επαρχιακή πόλη. Αν είτε τα αγόρια
είτε τα κορίτσια είναι πολύ περισσότερα από το άλλο
φύλο, δημιουργούνται αμέσως κοινωνικά προβλήματα
με τις παραγόμενες δυσκολίες στις διαπροσωπικές σχέσεις

των φοιτητών. Οι δυσκολίες αυτές οφείλονται συχνά στη σαφή απουσία των φοιτητών από τον χώρο που σπουδάζουν με τελικό έργο υποβολή και του ακαδημαϊκού επιπέδου.

Είναι χαρακτηριστικό το παράδειγμα του Ρεθύμνου στο Πανεπιστήμιο Κρήτης, όπου το 90% των φοιτητών είναι κορίτσια με αποτέλεσμα να δημιουργούνται σοβαρότατα προβλήματα στο δέμα αυτό.

δ. Η πόλη όπου εγκαθίσταται πανεπιστημιακή σχολή πρέπει να έχει την απαραίτητη υποδομή, αστική, οικονομική, νομική, περιβαλλοντική, ώστε να κερτά τον ρόλο της πανεπιστημιακής κοινότητας, φοιτητές και διδάσκοντες, μόνιμους κατοίκους. Βεβαίως και η πόλις πρέπει να αντιμετωπίσει πιο αποφασιστικά το αρνητικό φαινόμενο των ιπτάμενων καθηγητών που μασιάζει αρνητικά περιφερειακά πανεπιστήμια. Όμως το κλειδί για να υλοποιηθούν στην πράξη η μόνιμη εγκατάσταση και η προσέλκυση υψηλής ποιότητας ~~και~~ επιστημόνων είναι τα οικονομικά κίνητρα και η εξειδίκευση του τόπου όπου εγκαθίσταται οι πανεπιστημιακές σχολές.

ε. ~~Επίσης~~ υπάρχει κατά τη γνώμη μας, ένα συνολικό οικονομικό και τεχνικό παράγοντα που συμβολίζει υπέρ της επιδίωξης της ενιαίας χωροταξίας και της αποφυγής του κατακεκαλιτισμού και της ενιαίας πανεπιστημίου. Οι πιο σημαντικοί από αυτούς διαφορές ότι είναι:

- Η διευκόλυνση της ενιαίας διαίτησης.

Θεωρούμε για παράδειγμα ότι η αποδοτική λειτουργία (5)
μιας συγκινητικής που γράφει με διάφορες ή γοιτύτες
κατοικιών σε πόλεις που απέχουν μεταξύ τους και 100km
δυσκολεύεται ιδιαίτερα

- Η αναγκαστική εγκατάσταση υπηρεσιών και υποδομής
(παιδικές, βιβλιοθήκες, διοικητικές υπηρεσίες, λογιστήρια) σε
όλες τις διάφορες πόλεις που εγκαθίσταται ένα πολυδιαστη-
μικό πανεπιστήμιο συνεπεί σφαιρικής αύξησης του
κόστους τόσο για τη δημιουργία των υποδομών όσο και
για τη λειτουργία τους

Εξ άλλου σημασία είναι και ένας άλλος παράγοντας, που εμείς
τουλάχιστο θεωρούμε σημαντικό για την αποδοτική λειτουργία
α ενός σύγχρονου Πανεπιστημίου: Η ύπαρξη μιας μεγάλης
πολυδυστασιακής βιβλιοθήκης που είναι ^{κατά} εξοπλισμένη με όλες
τες επιστημονικές και είναι ανοικτή στους φοιτητές και στην
ευρύτερη κοινότητα, παραθέτουμε με τις πιο μικρές και εξειδικευ-
μένες βιβλιοθήκες των τμημάτων, αποπλεγμένη συστατικό
συστατικό ενός σύγχρονου Πανεπιστημίου. Η επιδίωξη ενός
τέτοιου στόχου βεβαίως δεν επιτυγχάνεται, όταν έχουμε διάφο-
ρα Πανεπιστημιακά τμήματα διασκορπισμένα σε 4 πόλεις

Αποδοτικό πρόβλημα είναι και η αναγκαιότητα ύπαρξης
ενός μεγάλου κεντρικού υπολογιστή, που παράθετα με τους μικρούς
υπολογιστές, ότι είναι προσπελάσιμος σε όλα τα μέρη της
Πανεπιστημιακής κοινότητας.

Εξ άλλου πρέπει να πούμε τα δίκαια χωρίς της ενότητας (ε), εν-
τεχνικά - οικονομικά που έτσι με άλλες μπορούν να λυθούν, με
αυξημένο όμως οικονομικό κόστος, αν άλλα κριτήρια π.χ. εθνική
επιβίβαση λύσει πολυδιαστασιακές. Όμως για μας οι παράγοντες της
δυσεπιμονικότητας, της σφαιρικής κοινότητας και της φυσικής ισσοροπίας

είναι προβλήματα, που δεν επιδέχονται αβερία, αν πράγματι επιδιώκουμε να συγχρονο πανεπιστήμιο και ιδρύματα που υπολεπονοχογού και υποβιβάζω τη σχολική σταθμ της ζωότατης παιδείας στή χώρα μς.

Βεβαίως, εμείς επιδιώξαμε όσο μπορούσαμε, να μην αναμιχθώσουμε δογματικά ή προατεχνά μένα καμμία άποψη

Ετσι θεωρούμε ότι είναι συζητήσιμος και οι παρακάτω διαηθεί

α) Ο σχεδιασμός και η ανάπτυξη ενός πανπιστημίου ιδιαίτερα κώ στα πτεία ^{εφαμν} ~~ααίται~~ να συμβάλει στην ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής όπου το πανπιστήμιο εντασσάται. Ετσι βεβαίως η ύπαρξη μιας πανπιστημιακής σχέσης με σε μια μικρή σχετικά επαρτα αλλη πόση μπορεί να ζωνώσει την οικονομική και την πολιτιστική ζωή της πόλης

Όμως θεωρούμε ότι μια τέτοια διαήρηση δύν μπορεί να αποβεί υπερλαχη στο σχεδιασμό ενός πανπιστημίου, πολλώ μάλλον όταν δεν συμπιφίται σε ένα συνολικό σχέδιο ανάπτυξης μιας περιοχής. Γιατί δεν τήτρε να ξαναίμε ότι ο σχεδιασμός και η ανάπτυξη μιάς τολής και μιάς ευρύτερης περιοχής πρέπει να στηρίζεται σε πολύπλευρες και συστημονική συμπεριωμήες μέχρις και να αξιοποιεί ^{πρατίσσω} τει συγκριτικά πλεονεκτήματα και τις συγκεκριμένες δυνατότητες ^{περιοχής για} ~~παραγωγική~~ ανάπτυξη τόσο στον κροτικό όσο και το βιομηχανικό και τομικό, και όχι να υποαδίστα της βασικής αυτής ελλείψεως με μμερή δόβει "ανάπτυξη", που δε προσέγει μια πανπιστημιακή σχέση, σε βάρος μάλιστα και της αναδυομαικής στην τολής.

β) Η άποψη ότι οι μικρές ακαδημαϊκές μονάδες μπορεί να είναι πολύ αποδοτικές και να δημιουργούν ένα ζεστό κλίμα για αφοσιωμένη ακαδημαϊκή δουλειά, αλκοποίηση από τις χαμηλότερες ως μεγάλου πανεπιστημίου και τη βοήθεια μιας σχετικής μεγάλης πόλης.

Εννοώ, αν θέλετε, η υιοθέτηση της ακαδημαϊκής πράξης από το δόγματος "small is beautiful".

Τι θα σημαίνει όμως στην πράξη το συγκεκριμένο επιχείρημα; Ότι ένας αεική επιστήμονας, όσο αναχωρητής κι αν είναι και επιδιώκει τη μοναξιά και των ποικίλων, θα προτιμήσει την καρδιά σαν τόπο εργασίας, από το Βόλο ή τη Λαρισα, όπου θα έχει και άλλες δυναμικές επικοινωνίες για τη δουλειά του; Επιτρέψτε μου, παρά των κατ'εξοχή προτιμήσεων μου για την πόλη της καρδιάς, να ακριβολογήσω σφαιρικά.

3. ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΜΠΟΡΙΕΣ

Εμείς θεωρούμε ιδιαίτερα οίγονοητικό ότι στις αποστάσεις των Υπουργείων ουσιαστικά δεν μετράμε καθόλου οι διεθνείς και ιδιαίτερα οι ελληνικές εμπόριες.

Είναι γνωστό ότι τα σημαντικότερα επαρχιακά πανεπιστήμια τόσο στην Ευρώπη όσο και στις Η.Π.Α είναι ενιαία και ομοειδή σταμένα σε μία πόλη.

Παρεχθόντα παράδειγμα των Οξφόρδη ή το Καίμπριτζ, το Πανεπιστήμιο της Γρενοβλ (Γαλλία), ^(M. Ρελάνια) ή τον Delft (Ολλανδία) ^(στον Πύργο Νέου Ιωάννη) ή το Yale και το University of Illinois (Cami πόλη Urbana) των Η.Π.Α.

Βεβαίως ο Υπουργός Παιδείας ανεπαλώς μία ή δύο περιόδους
εις (στην Αγγλία η μία αν δεν απαύση) που κανείς δεν
είχε σιούφι ποτέ για να σπρίξει τα επικυρήματα του!

Αλλά νομίζουμε ότι η ελληνική εμπειρία είναι αμερικανική
απομακρυτική.

Κατά τη γνώμη μας τα Πανεπιστήμια της Πατρης και της
Ιωαννίνων που είναι ενιαία Πανεπιστήμια, έχουν πολύ λιγ-
τέρα προβλήματα από άλλα κερματισμένα Πανεπιστήμια.

Το Πανεπιστήμιο της Κρήτης, που γινεέ' τ'αύτα καλά, ουσια-
στικά δεν είναι πεδυστασιασμένο. Το Ρέθυμνο δεν είναι τόσο
μακριά από το Ηράκλειο. Κι' όμην παρ' όλη αυτά ν'αυ έμεινε
να με της μερίδος δυσκοδής κυρίως στο θέμα του φοιτητικού
πληθυσμού του Ρέθυμνου.

Μπορούμε όμως να πούμε τα ίδια για τα Πανεπιστήμια
της Θεσσαλίας και του Αιγαίου; Πάνω φορολόγηση ίσως δ'αυ.

Παρ' όση εδύ πραγματική εδύμοι λόγοι επεβαλλαν
πρωτοδιάσπαση, τα προβλήματα κ'αυτήν των πρωτοδιασπαση
είναι οξεία και καθόλου δεν αντιμετωπίζονται κ'αυτήν με
εξεία: Απερδυσία του οικονομικού κόσμου να πλατύνει
τα Πανεπιστήμια αυτά, γινευσση του φαινομένου των υπερφο-
μαθητών, ελλειψη σοβαρά υποδομών, αδυναμία διεπισ-
μονικής σκεψής είναι σων ημεροδία διατάξη.

Γιατί λοιπώ ενά σων Πρέσβωση του Ρινεη. Οποσάκις
δεν υπάρχει κανένας παρόμοιος λόγος για διασπαρά, επιδιώκει
να ^{εξετάσει το} Πανεπιστήμιο να ~~εξετάσει~~ ^{με} ος αυτές τις αρτητικές
επιδημιές.

4. Ειδικότερες Παρατηρήσεις στη Απόφαση Σουαδία

Η πλέον απόφαση Σουαδία, πέρα από των κατά παρατήρησής μου σχέδης και βασιμώ αρχών που επικυρώσαμε, χαρακτηρίστηκε και από μερικά ειδικότερα στοιχεία:

α) ότι μόνο το Πανεπιστήμιο προβάλλεται πολυδικαστικό αλλά και διμερές σώμα του δικτύου μας.

Επει ενώ η Σχολή Υγείας έχει εδρά τη Λαμία στο ζήτημα της Ετήσιας Πρακτικής στην Κορδίζα (κατασκευασθείσα κλπ.)

β) ο τίτλος Μετρηματική - Πρακτική δεν επαρκεί στην παρούσα υπόθεση να σχηματίσει ζήμια της Τεχνολογικής Λειτουργίας (Βόλος), αλλά προβάλλεται μόνο ως έργο της Λαμίας.

γ) Για μας είναι απαραίτητο η προβλεπόμενη τμήμα της Σχολής Μηχανικών. Άγχοι ανέλαψαν την υπεργραφή απόφαση από 4 μεγάλα ζήμια των υπαρκτών σφαιρών, με ότι πλέον εργατά να δημοσιεύσει στα αμέσως επόμενα στο Περίπτερο Πανεπιστήμιο της Θεσσαλίας. Ελπίζω αναγκαστικά να μοιάζει το πρόβλημα ότι μπορεί να το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας να αναβαθμιστεί με τίτλους απαράδειγμα;

δ) Με βάση τη σύνθεση σε φοιτητές των κυρίως ζήτησών σε σχέση με κείρα (στατιστική 89-90) υπολογισμός της σύνθεσης του προβλεπόμενου ^{60%} Πτυχίου μας σε βάση Βόλος, Λαμία και Καρδίτσα.

Βόλος

	Γυναίκες	Ανδρες
Ιστορία - Αρχαιολ. - Λαογραφία	83%	17%
Παιδαγωγικός	82%	18%
Πολ. Μηχανικοί	29%	71%
Γεωπονία - φυτ. ζωοπα.	35%	65%
Μηχανολόγοι - Μηχ. Ποσειδ.	24%	76%
Χημικοζαξία	"	"

Σύνολο

~ 47% 53%

Λάρισα

Μαθημ. Παιδαγ.	57%	43%
Οδοντιατρική	52%	48%
Ιατρική	36%	64%

Καρδίτσα

Κτηνιατρική	32%	68%
-------------	-----	-----

Είναι σαφές ότι ενώ στο Βόλο δεν προβλέπεται ιδιαίτερα τεύχος, στη Λάρισα και στην Καρδίτσα η ανάπτυξη είναι κεραια κηροσφην.

5. Σκέψεις - Προτάσεις της Επι. Παιδείας της ΠΣΕ

Είναι ^{νομήνυμ:} σαφές, γιατί την ανάλυση που πραγματοποιήθηκε, ότι το Υπουργείο πρέπει να ανακαλύψει το προεδρικό διάταγμα 177 / 28.4.93 και αφού διαρρηκεί, να υποστηρίξει τον υποδριτικό διάλογο να πηφει να είναι αναπόσπαστος κώδικας δικτακί και το ΣΑΠ.

Οι δικεί μας σκέψεις συζητήσανε σε ένα δημόσιο

να υποχωρούν όσο γίνεται ο καπιταλισμός και
 Πανεπιστημίου. Συγκεκριμένα θεωρούμε ότι το πανεπισ-
 τήμιο πρέπει να αναπτυχθεί κυρίως στο Βόλο και
 κατά δεύρο στη Δράση και ποτέ να
 η Δράση μπορεί να αναπτύξει όλα τα τμήμα-
 του θα είχαν σχέση με την Υγία (Ζητ. να
 εφαρμοσθεί στη και η κτηνιατρική, και πεδία οι
 μέλλων Βιολογίας ή Φαρμακολογία) και ο Βόλος
 όσον τα σχολεία τμήματα

οι δε αυτές πόλεις έχουν άλλως ότι την υποδο-
 μή για η μετέχουν πρόγραμμα των Πανεπιστημιακών
 κοινότητες (φοιτητές και διδάσκοντες), πέρα από όλα
 τους άλλους πόλεις που ήδη αναπτύσσεται.

Η Τριτοβάθμια και η Καρδίτσα δε πρέπει να
 εφύγαν τις προτάσεις και των αγρών και, σε άλλα
 επίπεδα στο οριστικό τρόπο για την ανάπτυξη της
 (από τα πρώτα στοιχεία για να μελετηθεί μια κεντρική
~~επιχειρηματική~~ ~~επιχειρηματική~~ ~~επιχειρηματική~~ ~~επιχειρηματική~~ ~~επιχειρηματική~~
 επιχειρηματική ~~επιχειρηματική~~ ~~επιχειρηματική~~ ~~επιχειρηματική~~ ~~επιχειρηματική~~
 επιχειρηματική ~~επιχειρηματική~~ ~~επιχειρηματική~~ ~~επιχειρηματική~~ ~~επιχειρηματική~~

Είναι όμως ότι είναι και την Ιστορία όπου δε συμετέχουν
 επίσης, όσο σε κυβερνητικό επίπεδο (και κυρίως βιβλίο
 ιδίως όσο και σε τοπικό επίπεδο δε συμετέχουν
 υποχρεωτικές συνέχως, να να μπορείς το Πανεπιστήμιο
 διαφέρει να αναπτυχθεί σαν ένα συνεχές ανέλιξη
 αναπτυχτικό ίδρυμα, που θα προσφέρει πολλά τόσο στη
 Θεσσαλία, όσο και στη χώρα γενικότερα.